

IX. Évfolyam 2. szám - 2014. június

BODORÓCZKI János
bodoroczkijanos@gmail.com

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK SZÁRAZFÖLDI HADERŐNEM KÜLÖNLEGES ERŐINEK TÁMOGATÁSA

Absztrakt

Az első fejezetben a cikk áttekintést nyújt a különleges erők támogatásáról, az Egyesült Államok szárazföldi haderőnem fenntartási struktúráról, a fenntartási alapelvekről, és a logisztikai alapelvekről. A következő fejezet rövid képet nyújt a szárazföldi haderőnem különleges erői támogatási kereteiről – struktúrájáról, kapcsolatokról, tervezésről, felkészítésről. Végül, de nem utolsó sorban a szerző összegzést nyújt a különlegese erőket közvetlenül támogató dandárról, az egészségügyi támogatásról, a befogadó nemzeti támogatásról. E publikáció egyfajta megközelítést, illetve koncepciót ajánl a különleges erők támogatására, összegzi az ATP 3-05.40 (a korábbi FM 3-05.140) számú kiadványt.

First, the article presents an overview of Special Forces Sustainment. Such as: Army Sustainment Structure, Principle of Sustainment, and logistic imperatives. Next chapter gives some general ideas about army special operations forces logistics support framework: For example: structures, relationship, planning and preparation. Last but not least the author gives a summary about Sustainment Brigade, Special Forces groups, Health System Support, Contracting – and host nation support. This publication proposes an approach, and a concept for Sustainment of Special Forces and summarizes the ATP 3-05.40, former FM 3-05.140

Kulcsszavak: *különleges erők, logisztika, támogatás, fenntartás ~ special forces, logistic, support, sustainment*

BEVEZETÉS

Az Amerikai Egyesült Államok fegyveres erői – kiemelten a különleges erők – az utóbbi tíz évben jelentős változásokon estek át. Az átalakulás különösen dinamikussá vált a legutóbbi 18 hónapban. Jelentős változáson esett át a biztonság politika, a (háborús) stratégia, mely különösen nagy hatással volt a különleges erők tevékenységére. A pénzügyi válság, valamint a bizonytalan pénzügyi környezet is kedvezőtlen hatásokat váltott ki. A közelmúlt eseményei kikövetelték, hogy a katonai vezetés átgondolja a haderő támogatási rendszerét, a harci alkalmazás, és a békehelyőrségben való tevékenység során egyaránt. A már említett problémák miatt a jövő fegyveres konfliktusaiban résztvevő különleges erők támogatása különösen feszítő kérdés.

Napjaink katonai műveletei megkövetelik a diszkrét, precíz¹ végrehajtást.² Ezen alapelvek nem mellesleg a különleges erők alkalmazásának alapelvei is. E műveletek a harctéri parancsnokok számára széles skálát biztosítanak a közvetlen műveletektől a civil katonai kapcsolatokig. A különleges műveletek számos esetben a hagyományostól lényegesen elrugaszkodó felfogást követelnek, ám ezek az elvek nem rúghatják fel a hadviselés alapelveit. Az alapelvek betartásán túl fokozottan szükség van az objektivitásra, a megfontolt manőverekre, az egyszerűségekre, stb.....³ A különleges erők sikere – sok egyéb mellett – alapvetően függ az őket támogató erőktől. A támogatás-fenntartás alapelveit rögzítő dokumentum az „ATP 3-05. 40”, mely az „FM 3-05. 140” szabályzatot váltotta. E szabályzat nézőpontot ajánl a különleges erők támogatására, koncepciót nyújt törzs felépítésre, bonyolult támogatási környezetben. [15]

A TÁMOGATÁS ÁTTEKINTÉSE

Az Egyesült Államok szárazföldi haderőnemének különleges erői (a továbbiakban: KE) logisztikai környezetét, követelményeit a várható műveletek típusa, hadművelati területre település sorrendje, a felelősségi terület kijelölése alapvetően befolyásolja.⁴ [16] A műveletek fenntarthatóságához mindenoldalú biztosításra – teljesség igénye nélkül logisztikai, személyügyi, egészségügyi stb. – van szükség.⁵ [17]

A különleges erők támogatása

A KE támogatási hálózata kiterjed a különleges műveletek teljes spektrumára. A struktúra a következő feladatok végrehajtását biztosítja:

- Expedíciós műveletek,
- Korai és gyors telepíthetőség,
- Alkalmi támogató kötelék összeállítása,
- Logisztikai támogatáshoz szükséges felszereléssel való feltöltés,
- Hatékony művelési logisztikai struktúra.

¹ Diszkrét, precíz művelet: angolszász katonai terminológia. Itt: Politikailag érzékeny, komplex kulturális környezetben alkalmazott katonai erő.

² ATP 3-05.40 (FM 3-05.140) - Special Operations Sustainment, Headquarters, Department of the Army, 2012, Chapter 1, pp 7-16, <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/index.html>, Letöltve: 2014. február 11.

³ JP 3-0, Joint Operations, Joint Chief of Staff, 2011, Chapter 1, Figure I-1: Principles of Joint Operations, http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp3_0.pdf, Letöltve: 2014. február 10.

⁴ FM 3-05 (FM 100-25) Army Special Operations Forces, Headquarters, Department of the Army, 2006, Chapter 8

⁵ ADP 4-0 (FM 4-0) Sustainment, Headquarters, Department of the Army, 2012, pp 1, <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/index.html>, Letöltve: 2014. február 9.

Mindezek mellett a KE támogató rendszerének egyes elemei összekötő szerepet játszanak a különleges műveleti alegységek, és a műveleti terület logisztikai támogató rendszere közt. A különleges erők a hadszíntéren nem nélkülözhetik a szárazföldi haderőnem robusztus képességeit, a szoros együttműködés elengedhetetlen. Mindemellett a műveleti logisztikai tervezés is kritikus képessége a KE támogató rendszerének, mely alapvető kulcsa a különleges műveletek sikerének. A műveleti logisztika tervezői folyamata szorosan illeszkedik az adott hadszíntér különleges műveleti parancsnokságának tervezési folyamatába. A tervezői folyamatban a KE unortodox követelményeit sajátos módon – összekötő elemek alkalmazásával – érvényesítik. Ezen összekötő elemek kiemelt feladata feltárni, fejleszteni a logisztikai támogatás lehetőségeit a különleges erők számára, a tervezési folyamatban képviselni a KE speciális követelményeit. Az összekötő elemek a KE támogatására speciálisan szervezett egységbe, az 528. Támogató Dandár állományába vannak szervezve. E telepíthető dandár fő feladata a műveleti logisztika tervezése és szinkronizálása, támogatás nyújtása a különleges műveletek során. A különleges műveleti alegységek támogatására a zászlóalj szintű támogató alegység áll rendelkezésre, szervezetükben támogató, karbantartó, egészségügyi századdal, előretolt támogató századokkal. A zászlóalj többfunkciós, alaprendeltetése a közvetlen logisztikai támogatás nyújtása. A speciálisan a KE támogatására szervezett támogató alegység a különleges műveleti logisztikai kulcs eleme, tervezi, koordinálja, végrehajtja a műveletek támogatását.⁶ [1]

A különleges erők logisztikai támogatásának alapelvei

A támogatás alapelveinek betartása megalapozza a haderő – így a különleges erő – sikerét. Ezek az alapelvek a következők:

- előrelátás,
- alkalmazkodás,
- egyszerűség,
- gazdaságosság,
- túlélő képesség,
- folyamatosság,
- improvizációs képesség,
- integrációs képesség.

Előrelátás: Műveletek tervezése innovatív gondolkodással, alkotó előrelátással azonosítani a műveletek támogatási igényeit. A támogatást tervező katonák előrelátása nagyban hozzájárul a műveletek lendületéhez, folyamatosságának fenntartásához.

Alkalmazkodás: Fogékonyság a változásra. A műveletek gyors és éles váltakozása a támogató erőket nagy kihívás elé állítja – a támogatásnak a megfelelő helyen kell lennie a megfelelő időben, minőségben, mennyiségben. Az alkalmazkodó támogató erő, és rendszer kritikus követelménye a műveletnek, letéteményese a parancsnokok műveleti szabadságának.

Egyszerűség: A rendszer összetettségének minimalizálása. Az egyszerűség lehetővé teszi az erőforrásokkal való takarékoskodást, a hatékonyságot, hozzájárul az ésszerű, és hatékony támogatáshoz. Az egyszerűség – tekintve a különleges műveletek méretét és „természetét” – kiemelt követelmény a különleges erők támogatása során.

Gazdaságosság: A lehető legnagyobb támogatás nyújtása a lehető legkisebb erőforrás ráfordítással.⁷ Minden erőforrásnak határai vannak. A támogatást szervező parancsnok feladata

⁶ ATP 3-05.40 (FM 3-05.140) - Special Operations Sustainment, Headquarters, Department of the Army, 2012, Chapter 1, pp 1-5, <https://armypubs.us.army.mil/doctrine/index.html>, Letöltve: 2014. Február02.

⁷ A támogatás ezen alapelve háttérbe szorulhat, ha az veszélyezteti a művelet sikerét. A gazdaságosság nem lehet szempont, ha az veszélyezteti a művelet sikerét.

az erőforrások biztosítása az adott művelethez. A korlátozott erőforrások gazdaságos felhasználása biztosítható azok csoportosításával, szétszétásával, a feladatok prioritizálásával.

Túlélő képesség: A támogató képesség, rendszer, létesítmények, kritikus információk, erőforrások külső hatásoktól való védelme, a saját csapatok megóvásának egyik alapeleme.

Folyamatosság: Megszakítás nélküli támogatás a műveletek valamennyi fázisában hadászati, hadműveleti, harcászati szinten.

Improvizációs képesség: A támogató rendszer képességeinek adott szituációhoz, művelethez való illesztése.⁸

Integrációs képesség: Az ATP 3-05.40 a legfontosabb támogatási alapelvként említi.⁹ Az integráció az egyes támogató rendszerek megfontolt, koordinációja illetve szinkronizációja. A szárazföldi haderőnem különleges erői is integrálják az egyes támogató erőket az összhaderőnemi támogató rendszerbe. Ez megköveteli valamennyi katonai vezetőtől az előjáró parancsnok szándékának részletes ismeretét, az adott művelet alapkoncepciójának megértését. Az integrált logisztikai rendszerekkel elkerülhető a redundancia.¹⁰

Fenntartási funkciók

A támogatás átfogó megközelítést követel. Magában foglalja a logisztikát, a személyi állománnyal összefüggő szolgáltatásokat, az egészségügyi ellátást, stb. A fenntartási funkcióknak a logisztikai támogatás csak egyik, ám a haderő számára meghatározó eleme. Támogatást, szolgáltatást nyújt, biztosítja a műveleti szabadságot, hozzájárul a műveletek lendületéhez, folyamatosságának fenntartásához.¹¹

Az Egyesült Államok szárazföldi haderejének támogatási funkciói az alábbiak:

- *Logisztika:* A haderő mozgásának, támogatásának tervezése, illetve végrehajtása. Magába foglalja a tervezéssel, fejlesztéssel, beszerzéssel (ide értve a létesítmények és a szolgáltatások vásárlását is), raktározással, mozgatással, disztribúcióval, karbantartással, kiürítéssel kapcsolatos tevékenységeket,¹² [18]
- *Ellátás:* Közbeszerzés, disztribúció, karbantartás,¹³
- *Egyéb szolgáltatások a műveleti területen:* ruhajavítás, csere, mosatás, fürdetés, kegyeleti szolgáltatás, élelmezéssel kapcsolatos szolgáltatások,
- *Karbantartás:* Ellenőrzés, kisjavítás, stb.,
- *Szállítás:* közúton, vasúton, levegőben, vízen,¹⁴ [5]
- *Helyi vállalkozók bevonása a támogatásba,*¹⁵ [7]
- *Ügyviteli, igazgatási funkciók,*
- *Személyi állománnyal összefüggő szolgáltatások:* személyügy támogatás, jogi, vallási ügyek,¹⁶ [9]

⁸ ATP 3-05.40 Chapter 1, pp 5-6

⁹ ATP 3-05.40 Chapter 1, pp 6

¹⁰ ATP 3-05.40 Chapter 1, pp 6

¹¹ ADP 3-0, Unified Land Operations, Headquarters, Department of the Army, 2012, Sustainment Warfighting Function, pp 44, http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/adrp3_0.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

¹² JP 4-0 Joint Logistic, Joint Chief of Staff, 2008, pp 120

¹³ ATP 3-05.40, Chapter 1, pp 7

¹⁴ FM 4-01.30 (FM 55-10) Movement Control, Headquarters, Department Of The Army, 2003, Chapter 1, <http://cdm16635.contentdm.oclc.org/cdm/ref/collection/p16635coll8/id/55429>, Letöltve: 2014. Február10.

¹⁵ JP 4-10 Operational Contact Support, Joint Chief of Staff, 2008, pp 10: Operational Contact Support Principles http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp4_10.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

¹⁶ FM 1-0 Human Resources Support, Headquarters, Department of the Army, 2010, pp 15, Hr Core Competencies, http://www.ags.army.mil/Files/fm1_0.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

- *Pénzügyi támogatás:* erőforrás gazdálkodás,17 [10]
- *Jogi támogatás:* beleértve bírókat, védőket, egyéb jogi eljárásban szükséges személyeket,18 [11]
- *Tábori lelkész szolgálat a vallás szabad gyakorlására,*19 [12]
- *Katonai zenész támogatás,*20 [13]
- *Egészségügyi támogatás:* beleértve valamennyi mentális és/vagy fizikai egészségi állapot helyreállítását, állatorvosi, laboratóriumi, táplálkozással kapcsolatos szolgáltatást.21 [14]

Expedíciós logisztikai követelmények

Valamennyi parancsnoknak számításba kell vennie a logisztikai követelményeket és lehetőségeket a művelet tervezése, és végrehajtása során. Nincs ez máshogy a különleges művelet tervezése során sem.

A hadszíntéri különleges műveleti parancsnokság, illetve a különleges műveleti alkalmi harci kötelék (expedíciós) logisztikai tervezése az alábbi elveken alapul:

Műveleti terület ismerete: A különleges erők logisztikája rugalmas, globálisan alkalmazható, gyorsan telepíthető. A telepíthetőség és a globális alkalmazhatóság megköveteli a művelet, az alkalmazás helyszínének, infrastruktúrájának, kapacitásainak részletes ismeretét.

Erőkifejtés fő iránya: Támogató szemszögből a logisztikai kapacitások célirányos alkalmazását, koordinációját jelenti, mely a parancsnoki szándék teljesítésére koncentrálna.

Gyors, precíz reakció: A műveleti terület ellátási láncának hatékony alkalmazkodása az alkalmi kötelékek követelményeihez, és a folyamatosan változó körülményekhez.²²

Széles látókörű tervezés: Követelmények, erőforrások, kapacitások előtervezése megfelelően a szárazföldi haderőnem és a különleges művelet logisztikai követelményeink egyaránt.

A TÁMOGATÁS STRUKTÚRÁJA, KAPCSOLATAI

A különleges erők támogatási rendszere lényegesen eltér a konvencionális erők támogatási rendszerétől. A legszembetűnőbb különbség, hogy a különleges műveleti alegységet – annak ellenére, hogy kis létszámú – szervezetszerű zászlóalj támogatja. Az egyes számú ábra a különleges erők egy jellegzetes műveleti támogatási struktúráját, és kapcsolatrendszerét mutatja be.

¹⁷ FM 1-06 Financial Management Operations, Headquarters, Department of the Army, 2011, Chapter 1, http://www.finance.army.mil/Publications/FM1_06.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

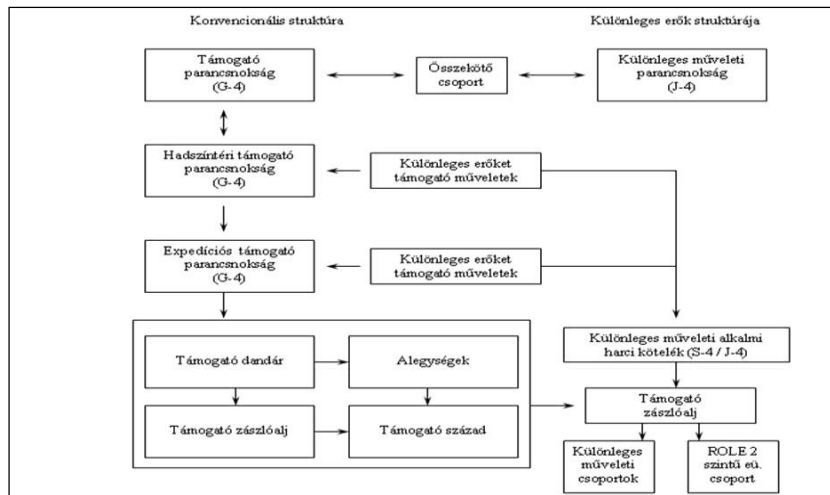
¹⁸ FM 1-04 Legal Support to the Operational Army, Headquarters, Department of the Army, 2013, Chapter 1-2, http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/1-04/fm1-04_2013.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

¹⁹ FM 1-05 Religious Support, Headquarters, Department of the Army, 2012, Chapter 1, http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/fm1_05.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

²⁰ ATTP 1-19 U.S. Army Bands, Headquarters, Department of the Army, 2010, Preface, http://armypubs.army.mil/doctrine/DR_pubs/dr_a/pdf/attp1_19.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

²¹ JP 4-02 Health Service Support, Joint Chief of Staff, 2012, Executive Summary, pp 11, http://www.dtic.mil/doctrine/new_pubs/jp4_02.pdf, Letöltve: 2014. Február10.

²² ATP 3-05.40 Chapter 1, pp 6-10

1. ábra. A különleges erők egy jellegzetes támogatási struktúrája, és kapcsolatrendszere²³

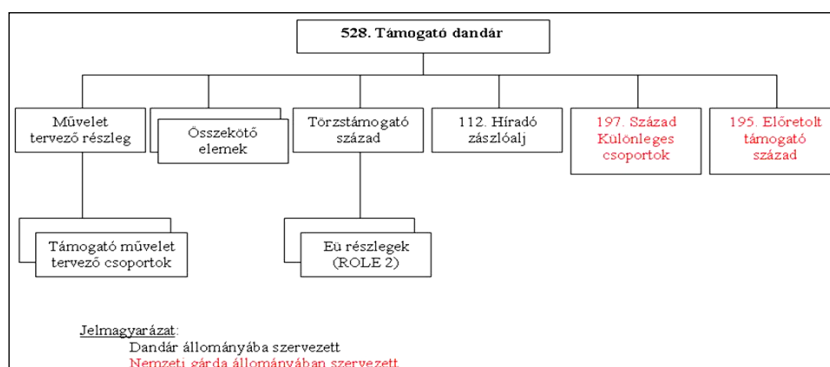
TÁMOGATÓ DANDÁR

Az 528. Támogató dandár unikális alakulat a szárazföldi haderőnemben, melyet speciálisan a különleges műveletek támogatására szerveztek. Az egység képes kisméretű modul csoportok telepítésére, a KE erők által vezetett alkalmi harci kötelékek támogatására. A dandár törzse is speciálisan a telepíthető alegységek munkájának tervezésére került kialakításra. A dandár egyes összetevői - az összekötő elemek²⁴ - kapcsolatot teremtenek a támogató parancsnokság, és a különleges műveleti parancsnokság között. E csoport közvetlenül biztosítja a különleges műveleti parancsnokság számára a támogató erők tervezhetőségét a műveletek során. Az összekötő elemek mellett a dandár rendelkezik tervező részleggel, és művelettámogató részleggel is. A dandár alaprendeltesítése a harcászati szintű logisztikai támogatás feltételeinek megteremtése a különleges műveleti erők számára.

Az alapvető feladatok a következők:

- A különleges művelet specifikus logisztikai támogatás koordinálása,
- A harcászati szintű támogató erő telepítése,
- A dandártörzs telepítése.

A második ábra a dandár szervezetét mutatja be.

2. ábra. 528. Támogató dandár²⁵

²³ A szerző által készített ábra. Forrás: FM 3-05.40, Chapter 2, pp 3, Figure 2-1

²⁴ Kis létszámú alegység logisztikai szakemberekkel szervezve, többfunkciós feladatkörrel felruházva.

²⁵ A szerző által készített ábra. Forrás: FM 3-05.40, Chapter 3, pp 3, Figure 3-2

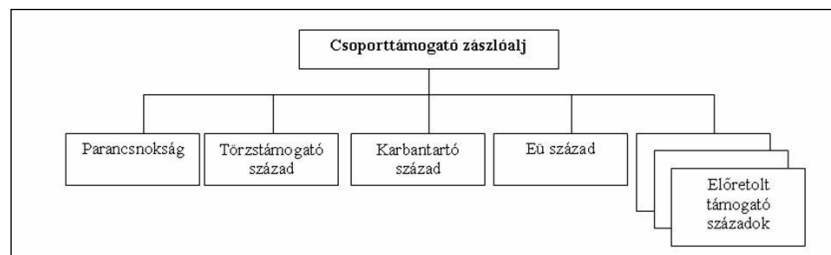
A KÜLÖNLEGES ERŐK TÁMOGATÁSÁNAK ÁTTEKINTÉSE

Egy különleges műveleti csoport összetett műveletekben vehet részt, változatos műveleteket tervez a különleges műveletek teljes spektrumán. Ez magába foglalhat humanitárius, civil – katonai kapcsolatokkal kapcsolatos, katonai segítségnyújtással összefüggő részfeladatokat is. A tervezési folyamat – tekintettel a biztonsági követelményekre – izoláltan zajlik. Az izoláció során az elsődleges támogató alegység a csoportokat közvetlenül támogató zászlóalj.²⁶

Csoporttámogató zászlóalj

A csoportokat közvetlenül támogató zászlóalj alaprendeltetése tervezni, koordinálni, szinkronizálni, és végrehajtani a logisztikai támogatással kapcsolatos folyamatokat és műveleteket, a különleges alkalmi harci kötelek érdekében. Amennyiben (logisztikai) támogatás a csoport műveleti területén nem elérhető, akkor e zászlóalj az elsődleges támogató, kiszolgáló alegység. Kapacitásainak felhasználásával gyorsan telepíthető logisztikai alegységek, egészségügyi alegységek bevetésére képes. A zászlóalj szinkronizáló szerepet tölt be a különleges erők és a műveleti terület konvencionális logisztikai ellátó erői közt, szinkronizálja a különleges követelményeket a konvencionális támogató képességekkel.

Az előretolt támogató század feladata a folyó (különleges) műveletek támogatása. További feladat a logisztikai, egyéb támogató létesítmények üzemeltetése. A törzs és a törzsszázad adminisztratív, ellátó és személyügyi támogatást nyújt. A következő ábra a csoportokat közvetlenül támogató zászlóalj szervezetét mutatja be.

3. ábra. Csoporttámogató zászlóalj²⁷

ÖSSZEGZÉS - KÖVETKEZTETÉSEK

Az Egyesült Államok szárazföldi haderejének különleges erői saját, a különleges műveleti követelményeknek messzemenőig megfelelő támogató képességgel rendelkeznek. A közvetlen támogatásra dandár-, illetve zászlóalj erejű alegység, a koordináció, illetve a szinkronizáció végrehajtására összekötő csoportok állnak rendelkezésre. E képességek a multifunkciós támogató rendszer számára rugalmasságot, gyors telepíthetőséget biztosít. Figyelemre méltó az összekötő elemek szerepe, a logisztikai műveletek tervezésére-, koordinálására létrehozott szervezeti elemek, a telepíthetőség, a kis létszámú támogatott alegység ellenére a szervezetszerű támogató alegység megléte. A különleges erők logisztikájának integrálása lehetőséget nyújt a támogató rendszer többszörözésének elkerülésére úgy, hogy a parancsnokok műveleti szabadsága megmaradt.

Az integrált logisztikai rendszer a magyar katonai logisztikában sem ismeretlen, gondoljunk csak az összevont laktanyai logisztikai rendszerekre (gazdálkodásra), azokban a laktanyákban, ahol több katonai szervezet települ. Kiemelendő az a gondolkodásmód, mellyel a különleges

²⁶ ATP 3-05.40 Chapter 4, pp 1-4

²⁷ A szerző által készített ábra. Forrás: FM 3-05.40, Chapter 4, pp 3, Figure 4-1

erők unortodox támogatási követelményeit képviselik a hagyományos támogatási rendszerben. Kijelenthető, hogy a magyar különleges műveleti képesség korlátozottan rendelkezik e képességelemekkel, a különleges erőket támogató logisztika képességhiánnyal küzd. Megfontolandó a fentiekhez hasonló feladatrendszerű szervezeti elemek alkalmazása a magyar különleges műveleti képesség alkalmazása során is.

Felhasznált irodalom

- [1] ATP 3-05.40 (FM 3-05.140) - Special Operations Sustainment, Headquarters, Department of the Army, 2012
- [2] ADP 3-0, Unified Land Operations, Headquarters, Department of the Army, 2012
- [3] JP 4-0 Joint Logistic, Joint Chief of Staff, 2008
- [4] ADRP 4-0 Sustainment, Washington, DC, Headquarters, Department of the Army, 2012
- [5] FM 4-01.30 (FM 55-10) Movement Control, Headquarters, Department Of The Army, 2003
- [6] FM 3-34.400 (FM 5-104) General Engineering, Headquarters, Department Of The Army, 2008
- [7] JP 4-10 Operational Contract Support, Joint Chief of Staff, 2008
- [8] ATTP 4-10 (FM 3-100.21) Operational Contract Support Tactics, Techniques, And Procedures, Headquarters, Department of the Army, 2011
- [9] FM 1-0 Human Resources Support, Headquarters, Department of the Army, 2010
- [10] FM 1-06 Financial Management Operations, Headquarters, Department of the Army, 2011
- [11] FM 1-04 Legal Support To The Operational Army, Headquarters, Department of the Army, 2013
- [12] FM 1-05 Religious Support, Headquarters, Department of the Army, 2012
- [13] ATTP 1-19 U.S. Army Bands, Headquarters, Department of the Army, 2010
- [14] JP 4-02 Health Service Support, Joint Chief of Staff, 2012
- [15] JP 3-0, Joint Operations, Joint Chief of Staff, 2011
- [16] FM 3-05 (FM 100-25) Army Special Operations Forces, Headquarters, Department of the Army, 2006
- [17] ADP 4-0 (FM 4-0) Sustainment, Headquarters, Department of the Army, 2012
- [18] JP 4-0 Joint Logistic, Joint Chief of Staff, 2008